

15.

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCE
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis decimâ-
quintâ Novembris M. DCC. XXXI.

M. JOANNE-CLAUDIO-ADRIANO HELVETIUS,
Regi à sanctioribus Consiliis, Medico Regis perpetuo ordinario,
Primario Reginæ Medico, Regiæ Scientiarum Academiæ Socio,
Doctore Medico, Præfide. *Autore.*

An in Tonfillarum tumoribus inflammatoriis Kermes mineralis?

I.

UBULIS constat universa corporis humani compages: Qui quantum inter se tenuitate distent, vix sibi suadere poterit, quisque eos scrutatus non fuerit scrupulosus. Pollicis, & amplius, magnitudinem sæpius æquat Aortæ propè Cor diameter. Sanguiferorum vasorum penè millies centena millia spatio unciali quadrato microscopiorum ope numerari possunt. Quanto plura eodem spatio vasa lymphatica, secretoria aut excretoria coacervari verisimile est, cum tenuiora illa esse certò constet. Ex hac capillarium vasorum exilitate conjectare haud arduum est, quàm lentè circulum suum absolvant fluida, quibus pervia illa sunt; eò enim tardius fluunt, quò major sit ad vasorum latera contactus & restrictus. Lique res lymphatici in gluten gelatinosum faciliè concrecentes eò facilius remorantur stagnantque, quo segnius moventur. Hinc notum est vasa ab his sæpius ingurgitari distendique posse. Quotiescumque lymphatica vasa, sive secretoria, sive excretoria, à propriis fluidis ingurgitantur & dilatantur, haud impedito sanguinis circulo, oriuntur, ut plurimum, obstructions, seu tumores indolentes frigidi, morborum chronicorum parentes. Si verò in vasa lymphatica ipse sanguis irruat, tumores generantur Phlegmonodes quàm maximè dolentes, morborum fermè omnium acutorum causæ. Nec à totius massæ sanguineæ vitio tumores, sive obstructions quarundam partium fieri credendum est. Tunc enim in quam plurimis partibus unà nascerentur; nec inflammationem in pulmonibus, intactis visceribus aliis, observare liceret, obstructionibus refertum Hepar absque ullo Pancreatis vitio; Tonfillas phlegmone aut frigidis afflictas tumoribus, illæsis Parotidibus, glandulis maxillaribus & aliis. Vasorum ingurgitatio & tumorum genesis, peculiaris fluidi per hæc vel illa cola secernendi, spissatio est, aut particularum ipsiusmet crassior moles: Unde hæc vel illæ glandulæ, hæc vel illa viscera, aliis integris,

singulariter efficiuntur. Sic in Jecinoris vesiculis Gypsata Bilis, scalpello D. Anel, lapillos exaedros subjecit, harumce vesicularum figuram emulantes, absque ulla structura aliorum viscerum sensibili mutatione. Sic Urina crassior & spissata Illustissimo D. de Littere glandularum renum vasa secretoria, vesiculas, totamque stupendam texturam, detexit. Sic Lympha concretescens vasa prius insensibilia ita ampliat ac distendit, ut ovorum figuram magnitudinemque referant, dum ne hilum quidem alterationis & vitii in aliis partibus visitur. Plura similiter acuti morbi & inflammatorii suppedirarent argumenta quæ illud idem probarent, nisi suppuratione, aut sphacelo, quem inferunt, destrueretur partium contextus.

I I.

OBSTRUCTIONES pariter & tumores nusquam resolvuntur, nisi spissatus liquor, & in vasis præ lentore stagnans, hunc divisionis fluiditatisque gradum adeptus fuerit, ut vasa permeare circulumque suum abolvere feliciter possit. Alioqui ponè propulsus liquor vasa magis ac magis distendet, & ingurgitabit, donec novis in dies succis jugiter accedentibus, partis functio scirrhus penitus aboleatur, si tumor primum indolens inflammatione careat; Phlogosi verò adveniente, suppuratione, gangrenâ aut sphacelo, vitiatur. Denfata autem fluida seu in vesiculis, seu in secretoriis aut excretoriis glandularum tubulis nullâ ratione queunt tenuari, nisi analoga ipsis, in majoribus, in quibus formantur, vasis, emendentur, & ante suum sibi paraverint fluiditatis gradum, quàm ad propria cola accedant. Heterogeneis quippe via non datur, quâ ad infarctos canales pervenire possint. Quemadmodum enim Chemicis observationibus manifestum est oleosa crassiora non-nisi ab oleosis tenuioribus dissolvi: sic viscatus in vasis humor non-nisi à congeneri dilutiore resolvitur, & ad pristinam redit tenuitatem. Hanc ipsis sæpè conciliant partium Elater, fluidorum circuitus, diversique motus quibus eorum aguntur particule, præsertim si diæta addatur, venæ sectio, &c. At tutius & citius attenuantur humores ingurgitati, & reserantur obstructiones, si usu veniant medicamenta homogenea, quæ possint succos congeneres in ipso sanguinis sinu adhuc contentos ita dividere ac solvere, ut ipsi valeant ingurgitados stagnantes in glandulis ad pristinum reducere tenuitatis gradum. Exempla sunt. Dysenteria & febres intermittentes, quæ tutius & citius ope radicis Brasiliensis vel Kina Kina curantur, non secus ac plurimi alii morbi. Nonnulli enim diversis ex Marte præparatis tolluntur, dum alii non-nisi peculiaribus plantarum succis, aut salibus essentialibus, salibus neutris, medicamentis saponaceis, mercurialibus, aut salibus volatilibus animalium refertis. Etenim innumerabilium, qui in corpore secernuntur, liquorum diversæ indolis vitia, tutius & citius emendantur medicamento congeneri.

I I I.

QUAM utile & necessarium sit Medico partium structuram, usus & functiones noscere, morborum symptomata Diagnostica & Prognostica, diversos processūs, causarumque diversarum signa Pathognomonica, præ oculis habere, nemo nescit. At hujus perutilis & necessaria cognitionis præcipuum est emolumentum, ut sua cuique morbo eligat medicamenta. Sic attentè perspectis luis Veneræ, vel Scorbuti symptomatibus Pathognomonicis, aliorum signorum Iliade, veram morbi causam obvelantium, non decipietur, & ad propria morbi medicamenta confugiens, tutius & citius solvet morbum alioquin sæpius lethalem. Hæc propriorum seu homogeneorum medicamentorum cognitio, non secus ac methodi, quâ debent præscribi, verum constituit Medicum. Hæc notitiâ differt à Physicis, qui æconomia animalis statum integrum vel morbosum solummodò cognoscunt, & ab Agyrtis, qui unum idemque remedium morbis offerunt, spec-

huntque ea quæ observari debent, ut feliciùs agat. Dicatorum diversis morbi causis remedium notitiam ubi quis adipisci vult, volvat sapiens & Antiquorum & Neoticorum scripta. Meditatione assiduâ scrutetur & observet, quamquam erat symptomatum syndrome, dum feliciter fuit usurpatum medicamentum. At quanto ingenio, quantâ sagacitate fuerint præditi Clarissimi Medicorum, ne credideris tam brevi vitæ curriculo omnia potuisse detegere. Latior est campus, quam ut ulterius progredi sperare fas non sit. Ubi quis nobiliora ad quosdam morbos profligandos medicamenta incausum usurpaverit, alia potest efficaciora inquirere. Hæc disquisitio maximâ cum religione absolvatur. Si tutum iter sequi amet, medicamenti, quod vult præscribere, indolem priùs noscat. Quid de eo censuerint Practici, quosnam producat effectus in his, in quibus præscribitur, morbis, sapore, odore, gustu exploret. Cum homogeneo comparet. Diversas ejus præparationes apprimè noscat, & cum aliis cognitis & expertis conferat. Quibus ritè perspectis experimentum faciat per gradus. Observet diversos ejus effectus assiduè, sagaciter & cum prudentiâ. Non sibi nimis indulgeat. Mentem suam ab omni præjudiciâ opinione liberam servet, ut diligentius vel emolumenta vel detrimenta, quæ à remedium actione pendent, distinguat à symptomatibus quæ quidem contingunt, sed ortum suum ab hujus medicamenti vi & actione minimè ducunt. Sic in his quæ in usum veniunt, novum poterit detegere medicamentum vel observare, vires & effectus ignotos. His cautionibus scrupulosè servatis, nunquam nocebit, & fortassè plura inveniet, quæ publici facta juris summi erunt ægotantibus solatii.

I V.

QUAM plurimi sunt morbi quibus debellandis ars non subministrat medicamenta propria & pecuniaria. Inter hos numerare licet Tonsillarum obstructions & tumores inflammatorios. In his venæ sectionem, & diutam jure ac meritò commendant Practici, quibus addunt cataplasmata vel gargarismata ut plurimum infida. Nulla ferè intus præscribunt remedia, nec mirum. Ex diversis enim quibus usi sunt, nulla invenerunt quæ semper vel saltem ut plurimum ad morbi levamen conduxerint. Non habuerunt medicamentum congener humori ingurgitato & aptum ad ipsi, pristinam conciliandam tenuitatem & fluiditatem. Proficuum illud medicamentum si quis detegere curat, meminerit humorem, qui per Tonsillarum glandulas secernitur, lymphaticum esse, viscidum & faciliè concreascentem. Hunc sciat ejusdem fermè indolis esse ac ille qui ex glandulis Asperæ Arteriæ & Pulmonum compressis eructatur, & illius etiam fluidi referre naturam quod ex Plevrâ leviter incisâ stillat, eumque (quantum observationibus assequi licet) non-nisi crassitie discrepare. Jam recorderetur quanti sit emolumenti Kermes minerale ubi glandulæ Pulmonum, Asperæ Arteriæ & Plevræ frigida vel inflammatoriâ afficiuntur obstructione. Quam potenter has referet glandulas, & fluidis spissatis suam restituat fluiditatem. Quot miros in Pleuritide, Peripneumonia & Tussi sicca producat effectus. Quod si valet Kermes minerale fluidos reddere succos in glandulis Asperæ Arteriæ & Pulmonum ingurgitatos, quidni idem præstaret in humore Tonsillarum congeneri? Indolem hujus medicamenti si explores, saponaceum est, sulphure antimonii & sale alkalino confectum, proindeque maximè aptum ad lymphaticos crassiores succos attenuandos & subigendos. Quid vetat igitur quominus illud in Tonsillarum tumoribus & obstructionibus inflammatoriis usurpetur? Hoc enim humori Plevræ & Pulmonum analogum Tonsillarum succo etiam congener erit, & suâ crasi plurimum conducere poterit ad earum obstructions solvendas.

CONGENER humori Tonfillarum Kermes minerale eodemque crassiori subigendo aptum, cum suadeat ratio; quin præscribitur, ubi Tonfillæ obstru-
tionibus & tumoribus afficiuntur inflammatoriis? Constat enim experientiâ tu-
tilis & citius obstructions solvi à medicamento homogeneo humoribus ingurgi-
tatis & ipsis attenuandis proprio. Neque pertimescendum quin fluida in majorem
æstum cieat, aut ipsa agat motu illo perturbato & periculoso, quo supprimuntur
secretiones. E contra legitimè administratum solvit humores, Diaphoresim pro-
mover & sudores, Diuresim copiosiore facit, & per intestinorum cribra crassio-
res propellit succos. In Peripneumoniâ, Pleuritide usurpatum febrem non augeat,
nec majores æstus procreat, sanguinisque spuitionem minuit, nedum augeat.
Ipsam in tumoribus Tonfillarum præscribe, evincet experientia quantum prosit.
Non ipsum tanquam Emeticum aut purgans medicamentum majori dosi exhibeas;
sed tanquam attenuans insigne minimâ dosi præscribatur. Sorbeat æger granum
semis, vel granum unum pro viribus, tertiâ quâque horâ, & brevi minuetur
Tonfillarum inflammatio, ut patebit ex imminutâ spirandi, deglutendi & lo-
quendi difficultate. Quin & tota inflammatio nonnunquam spatio quadraginta-
octo horarum evanescit. Quod quidem à plurimis non solum in Tonfillarum in-
flammatione, sed & in Anginâ fuit expertum. In quibus tumores Tonfillarum in
abscessus abeunt, si à primo morbi insultu usurpetur, solvuntur absque suppu-
ratione; si verò tardiùs, symptomata graviora suppurationem concomitantia quàm
maximè minuantur, & sublevarur æger. Ne tamen hocce absque ullâ cautione
Agyrtarum instar præscribatur. Venæ sectiones non negligendæ, neque diæta con-
veniens, & si placuerit, cataplasmata, gargarismata, & omnia alia remedia
quæ in usum veniunt. At quantum eorum salutares effectus acceleret & augeat
Kermes minerale, & quantum valeat in humoribus harumque glandularum crassio-
ribus attenuandis & subigendis, perspectum erit omnibus qui illud in usum voca-
bunt, & apud eos constabit hujus medicamenti viribus Tonfillarum obstructions
& tumores inflammatorios tutius & citius curari.

Ergo in Tonfillarum tumoribus inflammatoriis Kermes minerale.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

*M. Ludovicus-Petrus Le Hoc,
Consiliarius, Medicus Regis
ordinarius in ejus Castellero.*

M. Anthonius-Nicolaus Guenault.

M. Joannes-Baptista Boyer.

M. Desiderius Claud. Fremont.

*M. Bernardus de Jussieu, Regiæ
Scientiarum Academiæ, Re-
giæque Societatis Londinensis
Socius, & in Horto Regio
Botanices Prodemonstrator.*

M. Franciscus Mery.

M. Urbanus Leandré.

M. Franciscus Picoté de Belèvre.

*M. Franciscus Afforty, amicus
Facultatis Decanus.*

Proponebat Parisiis ROBERTUS-HUBERTUS LINGUET, Remensis.
Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1731. à sextâ ad meridiem.